

»23a 266-21-11	Vlakna sintetička određene dužine, osim vlakno sintetičko poliester	56.01/1	85,000.000 dinara
23b 266-22-11	Vlakna sintetička nesječena u kablovima, osim poliester	56.02	6,000.000 dinara
23c 266-23-11	Vlakna sintetička, određene dužine, vlačena ili češljana, osim poliester	56.04/1a, b	20,000.000 dinara
23d 266-31-11	Cel-vlakno vunenog tipa, nevlačeno niti češljano	56.01/2a	
23e 266-31-12	Cel-vlakno pamučnog tipa, nevlačeno niti češljano	56.02	
	Cel-vlakno, nevlačeno niti češljano	ukupno	20,000.000 dinara
23f 266-33-11	Cel-vlakno pamučnog tipa, sječeno, vlačeno ili češljano	56.04/2a, b	400.000 dinara
23g 266-33-12	Cel-vlakno vunenog tipa, sječeno, vlačeno ili češljano	56.04/2b	400.000 dinara
23h 651-71-10	Predivo od beskrajnih rajon vlakana	51.01/2a	25,000.000 dinara
23i 651-74-90	Prediva od ostalih umjetnih isprekidanih vlakana	56.05/2	1,000.000 dinara
23j 581-32-10	Celofan	39.03/2f	19,000.000 dinara.

2. U iznose deviznih kontingenata iz tačke 1. ove odluke uključeni su i avansi odobreni za uvoz u 1970. godini po režimu DK\*.

3. Ova odluka stupa na snagu idućeg dana od dana objavljivanja u »Službenom listu SFRJ«.

R. p. br. 157  
Beograd, 21. listopada 1970.

Savezno izvršno vijeće

Predsjednik,  
Mitja Ribičič, v. r.

560.

Na osnovi člana 16. Zakona o deviznom poslovanju (»Službeni list SFRJ«, br. 29/66, 54/67, 55/68, 13/69, 20/69, 50/69, 55/69 i 32/70), Savezno izvršno vijeće donosi

### O D L U K U

**O DOPUNI ODLUKE O RADNIM ORGANIZACIJAMA ODREĐENIH DJELATNOSTI KOJE MOGU KORISTITI DEVIZE U SMISLU ČLANA 16. ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU ZA PLAĆANJE UVOZA ROBE NAMIJENJENE OSOBNOJ POTROŠNJI**

1. U Odluci o radnim organizacijama određenih djelatnosti koje mogu koristiti devize u smislu člana 16. Zakona o deviznom poslovanju za plaćanje uvoza robe namijenjene osobnoj potrošnji (»Službeni list SFRJ«, br. 14/68 i 31/69), u tački 1. stav 1. na kraju odredbe pod 6 tačka se zamjenjuje tačkom i zarezom i nakon toga dodaje se nova odredba pod 7, koja glasi:

»7) radne organizacije koje uvoze knjige — za plaćanje uvoza knjiga štampanih na jezicima naroda i narodnosti Jugoslavije kad su one proizvedene u koprodukciji stranih i domaćih izdavačkih poduzuća.«.

2. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom listu SFRJ«.

R. p. br. 156  
Beograd, 21. listopada 1970.

Savezno izvršno vijeće

Predsjednik,  
Mitja Ribičič, v. r.

561.

Na osnovi člana 72, u vezi s članom 52. stav 1. tačka 6. Zakona o štampi i drugim vidovima informacija (»Službeni list FNRJ«, br. 45/60 i »Službeni list SFRJ«, br. 15/65), savezni sekretar za unutrašnje poslove donosi

### R J E Š E N J E

**O ZABRANI UNOŠENJA I RASPAČAVANJA LISTA »LA STAMPA«**

Zabranjuje se unošenje u Jugoslaviju i raspačavanje lista »LA STAMPA«, br. 222 od 17. listopada 1970, koji izlazi u Torinu, Italija.

Br. 650-1-12/48  
Beograd, 21. listopada 1970.

Savezni sekretar  
za unutrašnje poslove,  
Radovan Stijačić, v. r.

562.

Na osnovi člana 52. stav 4. u vezi s članom 41. Osnovnog zakona o zaštiti na radu (»Službeni list SFRJ«, br. 15/65 i 28/66), u suglasnosti sa saveznim sekretarom za privredu, Savezni savjet za rad propisuje

### P R A V I L N I K

**O POSEBNIM MJERAMA I NORMATIVIMA ZAŠTITE NA RADU PRI PRERADI I OBRADI KOŽE, KRZNA I OTPADAKA KOŽE**

#### I. OPĆE ODREDBE

##### Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se posebne mjere i normativi zaštite na radu pri preradi i obradi kože, krzna i otpadaka kože.

## Član 2.

Pod preradom i obradom kože i krzna, u smislu ovog pravilnika, podrazumijevaju se sve tehnološke operacije i radovi kojima se sirova koža pretvara u učinjenu kožu ili krzno.

Pod obradom kožnih otpadaka (mješine, dlake, rogova i dr.), u smislu ovog pravilnika, podrazumijevaju se sve tehnološke operacije i radovi pri skidanju, konzerviranju i uskladištenju otpadaka do njihovog otpremanja odnosno prerađivanja u ljepilo i druge proizvode.

## Član 3.

Na oruđa za rad i uređaje kojima se vrše tehnološke operacije i radovi iz člana 2. ovog pravilnika primjenjuju se opće mjere i normativi zaštite na radu propisani Pravilnikom o općim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima (»Službeni list SFRJ«, br. 18/67), ako ovim pravilnikom nije drukčije određeno.

## Član 4.

Na određivanje lokacije za izgradnju građevinskog objekta za vršenje tehnoloških operacija i radova iz člana 2. ovog pravilnika (skladišta sirove kože, kožare i krznare), kao i na izgradnju radnih i pomoćnih prostorija, vodovoda, kanalizacije i mjesta za odstranjivanje otpadaka kože, primjenjuju se opće mjere i normativi zaštite na radu propisani Pravilnikom o općim mjerama i normativima zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije (»Službeni list SFRJ«, br. 27/67, 29/67 i 41/68), kao i druge mjere zaštite određene posebnim propisima o zaštiti od požara, zagađivanja vode i zraka i sl., ako ovim pravilnikom nije drukčije određeno.

## Član 5.

Zabranjena je obrada kože od životinja za koje nadležni veterinarski organ nije izdao potvrdu da su zdrave odnosno da nisu zaražene.

## Član 6.

Na obradi kože (transport u skladištima sirove kože, rad na strojevima, rad u sušionicama, rad na bojenju i lakiranju kože) mogu se zapošljavati samo tjelesno zdrave osobe koje su navršile 18 godina života i koje su stručno osposobljene za takve poslove.

## II. POSEBNE MJERE I NORMATIVI ZAŠTITE NA RADU

### 1. Prostorije za uskladištenje sirove kože i otpadaka i prostorije za sušenje sirove kože

## Član 7.

Prostorija za uskladištenje sirove kože (skladište) mora biti smještena u zgradi čiji su zidovi i strop izgrađeni od čvrstog materijala.

## Član 8.

Zidovi i stropovi prostorija za uskladištenje sirove kože moraju biti glatki i izgrađeni od materijala pogodnog za krečenje.

Zidovi do visine od 2 m iznad poda moraju biti izrađeni od materijala odnosno obloženi ili prevučeni materijalom koji ne propušta vodu i koji se može lako prati i dezinficirati (keramičke pločice, cementna glazura, masna boja i sl.).

## Član 9.

Podovi prostorija za uskladištenje sirove kože i otpadnih materijala (rogova, kostiju, papaka i sl.), kao i drugih prostorija u kojima se s obzirom na prirodu posla razliva voda, moraju biti izrađeni od vodonepropusnog materijala tako da se mogu lako čistiti i prati. Rubovi podova i uglovi zidova moraju biti izvedeni zaobljeno, a pod mora imati nagib prema slivniku.

Otvori slivnika za otpadne vode moraju, radi čišćenja, imati lako pristupačne rešetke i sifone.

## Član 10.

Prozori i drugi otvori na prostorijama za uskladištenje sirove kože moraju imati guste mreže, radi sprečavanja pristupa insektima u takve prostorije.

## Član 11.

Prostorije za uskladištenje soljene sirove kože i prostorije za uskladištenje suhe sirove kože moraju biti međusobno odvojene.

## Član 12.

Prostorija za sušenje sirove kože (sušionica) treba, po pravilu, da bude odvojena od ostalih radnih prostorija, ako odvođenje zagađenog zraka nije efikasno osigurano.

## Član 13.

Posebne prostorije, odvojene od ostalih prostorija, moraju se osigurati i za: smještaj sirovih koža, soli i drugih pomoćnih sredstava za reduciranje bikromata, otrovnih, jetkih i nagrizajućih tvari (kemikalija) ili lako zapaljivih materijala, topljenje masti, zagrijavanje lakova i dr., otapanje natrij sulfida, a, po potrebi, i za druge namjene ovisno o specifičnosti tehnoloških operacija.

## Član 14.

Uskladištenje sirovih koža ne smije se vršiti u proizvodnim prostorijama.

## Član 15.

Materijal za pakovanje, koji će se ponovo upotrijebiti, mora se odmah nakon raspakivanja sirovih koža dezinficirati otopinom klornog vapna ili drugim dezinfekcionim sredstvom.

Odbačeni i nepotrebni materijal (užeta od slame, like i sl.) i smeće koji ostaju nakon raspakivanja sirovih koža, moraju se odmah spaliti.

## Član 16.

Podovi prostorija za uskladištenje sirove kože moraju se najmanje jedanput tjedno prati.

Krečenje zidova i stropova prostorija iz stava 1. ovog člana mora se vršiti najmanje dva puta godišnje.

Podovi prostorija iz stava 1. ovog člana, kao i zidovi takvih prostorija do visine 2 m, moraju se dezinficirati uvijek kad se takve prostorije isprazne.

Dezinfekcija cijele prostorije mora se na navedeni način vršiti najmanje dva puta godišnje.

## Član 17.

Ako sirove kože potječu od stoke zaklane bez pregleda od strane nadležnog veterinarskog organa, moraju se, u smislu člana 43. stav 1. Osnovnog zakona o mjerama za unapređivanje stočarstva i o zdravstvenoj zaštiti stoke (»Službeni list SFRJ«, br. 16/65), smjestiti u posebnu prostoriju predviđenu za tu namjenu dok

taj organ ne donese odluku o daljnjem postupku s takvim kožama.

#### Član 18.

Otpaci (rogovi, kesti, papci i dr.) mogu se privremeno smještati u potpuno odvojene prostorije, s tim da se što prije a najmanje jedanput u toku mjeseca otpreme na daljnju preradu.

Prostorje za otpatke iz stava 1. ovog člana moraju biti izgrađene i opremljene kao i prostorije za uskladištenje sirove kože.

#### Član 19.

Podovi prostorija iz člana 18. ovog pravilnika moraju se redovito prskati otopinom karbodne kiseline ili drugim odgovarajućim dezinfekcionim sredstvom, radi sprečavanja truljenja.

Prostorije iz stava 1. ovog člana moraju, po potrebi, imati uređaje za umjetno (prinudno) provjetravanje.

#### Član 20.

Otpaci koji nastaju prigodom obrade kože (mješina i sl.) a podložni su truljenju, moraju se što češće a najmanje jedanput u toku smjene iznositi iz radnih prostorija i do otpremanja smještati u posebno ozidane komore ili jame.

Komore ili jame iz stava 1. ovog člana moraju biti što udaljenije od radnih prostorija i moraju se redovno prazniti odnosno iz njih se moraju otpaci iz stava 1. ovog člana redovno otpremati.

#### Član 21.

Na uočljivom i vidnom mjestu u prostoriji za uskladištenje sirove kože mora biti istaknuto pismeno uputstvo za rad, kojim se određuje postupak pri radu s kožama i otpacima, vrijeme i način dezinficiranja takve prostorije i mjere koje treba poduzeti u slučaju ozljeda pri radu.

### 2. Prostorije za štavljenje i preradu kože

#### Član 22.

U prostorijama za štavljenje i preradu kože u kojima se zimi odnosno za vrijeme hladnih dana razvija velika količina vodene pare koja nastaje od tople vode i vodenih stopina, moraju se osigurati propisani mikroklimatski uvjeti i sprečavati kondenziranje pare na zidovima i stropovima.

Zamagljivanje prostorija iz stava 1. ovog člana, po pravilu, se sprečava zatvaranjem odnosno pokrivanjem izvora pare (gdje god je to moguće) i odvođenjem pare, magle i isparenja posebnim usisnim uređajem izvan prostorije. Protiv zamagljivanja mogu se primjenjivati i druge tehničke mjere, kao npr. održavanje odgovarajućeg nivoa temperature u prostoriji ubacivanjem toplog zraka, toplinskom izolacijom objekta i dr.

#### Član 23.

Prostorije u kojima se vrši močenje, luženje, štavljenje i sl, moraju se svakodnevno čistiti i prati. Zidovi prostorija u kojima se sirova koža ispira i omekšava u vodi moraju se prati odgovarajućom dezinfekcionom otopinom.

#### Član 24.

Na radnim mjestima na kojima se vrši prerada kože ne smiju se skupljati veće količine otpadaka (me-

sina i dr.) Ova mjesta moraju biti održavana tako da su osigurana od klizanja.

#### Član 25.

Pripremanje i doziranje kemijskih i drugih sredstava za preradu kože i krzna mora se vršiti na za to pogodnom mjestu i na način koji nije štetan po zdravlje radnika (korištenjem usisnih uređaja, plinskih maski i sl.).

### 3. Jame i kanali

#### Član 26.

Jame koje su ugrađene u prostorije za močenje, luženje, štavljenje i slične tehnološke operacije, moraju biti natkrivene ili moraju imati rubove visine najmanje 20 cm iznad poda prostorije.

Rubovi jama koje se nalaze ispod rotacionih bu-radi moraju biti ograđeni ogradom visine najmanje 10 cm. Takva ograda mora imati posebne otvore radi oćicanja razlivena tekućine u jamu.

#### Član 27.

U jame, u kojima se mogu pojaviti otrovni, omamljujući ili eksplozivni plinovi i pare, ne smije se ulaziti bez prethodnog provjetravanja jame ili otklanjanja opasnosti na neki drugi provjeren i siguran način.

Ako se u jami iz stava 1. ovog člana moraju hitno izvršiti neki kratkotrajni radovi puštanjem radnika u jamu, moraju se poduzeti mjere zaštite života i zdravlja radnika i to: radnik koji se spušta u jamu mora biti vezan užetom, a drugi radnik mora izvan jame pridržavati uže i nadzirati rad prvog; slobodni kraj užeta mora biti vezan da ne bi pao u jamu.

Pušenje i prilaz jami s otvorenom vatrom je zabranjeno.

#### Član 28.

Pri čišćenju i drugim radovima u jamama, odvodnim kanalima i na drugim mjestima na kojima se pojavljuju otrovni, omamljujući i eksplozivni plinovi i pare, mora se prethodno osigurati primjenjivanje mjere zaštite predviđene u članu 27. ovog pravilnika, kao i drugih odgovarajućih mjera osobne zaštite radnika (upotreba gas-maske i dr.).

#### Član 29.

Radnici koji rade na čišćenju podzemnih kanala i jama u kojima se skupljaju ili slivaju otpadne vode, moraju biti opremljeni odgovarajućim osobnim zaštitnim sredstvima za zaštitu dišnih organa (maskama, izolacionim aparatima i dr.) i za zaštitu protiv ostalih štetnih utjecaja.

Radove iz stava 1. ovog člana moraju vršiti uvijek zajedno najmanje dva radnika uz prethodno primjenjivanje zaštitnih mjera predviđenih u čl. 27. i 28. ovog pravilnika.

#### Član 30.

Odvodni kanali u prostorijama iz člana 22. ovog pravilnika moraju biti izvedeni tako da se voda s podova sliva u njih bez zaustavljanja.

Slivnik na kanalu u prostoriji u kojoj se skida mesina mora imati rešetku za zadržavanje mesine.

Poklopci na kanalu i slivnici moraju biti izvedeni tako da ne propuštaju isparenja i vodene pare (pomoću sifona i sl.).

## 4. Rotirajuće bačve

## Član 31.

Rotirajuće bačve moraju biti izgrađene odnosno zaštićene tako da ne ugrožavaju radnika pri radu (zaštitna ograda, oklop i sl.).

Zaštitna ograda, postavljena na strani prilaza bačvi, mora imati visinu najmanje 1,30 m iznad poda radne prostorije. Ova ograda mora biti takva da se može lako, bez teškoća, skidati i ponovo namještati. Prije puštanja rotacionih buradi u pokret, ograde se moraju uvijek postaviti na svoje mjesto.

Konstrukcija zaštitne ograde mora biti izvedena tako da se bačva ne može staviti u pokret dok se ograda ne postavi na svoje mjesto (električnim kontaktom i sl.).

## Član 32.

U rotirajućim bačvama i polubačvama ne smiju se upotrebljavati lakozapaljivi rastvarači (benzin, špirit i sl.) radi odmašćivanja. Ako se, izuzetno, takva sredstva koriste, moraju se poduzeti odgovarajuće mjere zaštite protiv eksplozije i požara.

## Član 33.

Ako rotirajuća bačva ima rešetkasta vrata kroz koja može otpadna voda za vrijeme rotacije oticati, mora se ispod nje na podu staviti naprava za prikupljanje i oticanje otpadne vode.

## 5. Skidanje dlake, mesine i okrajaka

## Član 34.

Pri ručnom skidanju dlake i mesine, kao i pri obrezivanju okrajaka, otpaci se moraju skupljati u odgovarajuću posudu i povremeno uklanjati na za to određeno mjesto, da bi se otklonila klizavost poda.

## Član 35.

Bučice odnosno drške noževa za obrezivanje okrajaka, kao i za skidanje dlake i mesine, moraju na strani noža imati proširenje odnosno kožni štitičnik, koji sprečava skliznuće ruke radnika prema oštrici noža.

## Član 36.

Strojevi s rotirajućim valjcima na kojima su oštri ili tupi noževi (za skidanje dlake i mesine, cijedenje, izravnavanje i dr.) moraju biti osigurani od zahvata ruke radnika i povređivanja noževima, i to na jedan od načina propisanih za strojeve za završnu obradu kože s valjcima.

Postolje na kojem radnik stoji pri posluživanju stroja iz stava 1. ovog člana mora biti izrađeno tako da omogućava oticanje vode, dlaka, mesine i sl. i sprečava klizanje radnika (drvene ili čelične letve i dr.).

## Član 37.

Na radna mjesta obrezivanja i formiranja kože električnim škarama, zbog mogućnosti zahvata prstiju od noža koji rotira i nemogućnosti primjenjivanja efikasne mehaničke zaštite, moraju se postavljati vješt i za takav posao dobro obučeni radnici.

## 6. Strojevi za cijepanje i izravnavanje kože

## Član 38.

Na stroju za cijepanje kože i mokro šišanje krzna mora se pokriti onaj dio noža koji se ne koristi za rezanje.

Mjesto ulaza kože u stroj mora biti zaštićeno tako da prsti radnika koji poslužuje stroj ne mogu dospjeti među valjke odnosno na nož stroja.

## Član 39.

Uvlačenje kože u stroj za cijepanje kože mora se vršiti samo pomoću podesnog alata (drvenih štapića i sl.).

## Član 40.

Na stroju za struganje kože pomoću koje se odstranjuje suvišni dio tkiva radi izravnavanja debljina kože, oštrenje noževa mora se vršiti automatski.

Mjesto ulaza kože u stroj mora biti zaštićeno tako da prsti radnika koji poslužuje stroj ne mogu dospjeti među valjke. Zaštita se, po pravilu, izvodi postavljanjem zaštitnog štita.

## Član 41.

Pod ispod strojeva iz čl. 36. do 40. ovog pravilnika mora biti izveden tako da se lako odvodi iscijedena voda.

Postolje ispred stroja na kojem radnik stoji mora ispunjavati uvjet iz stava 2. člana 36. ovog pravilnika.

## Član 42.

Električna instalacija, elektromotori i ostali električni uređaji strojeva iz čl. 31. do 33, člana 36. i čl. 37. do 41. ovog pravilnika, moraju biti izrađeni, postavljeni i uzemljeni prema Tehničkim propisima za izvođenje elektroenergetskih instalacija u zgradama (Dodatak »Službenog lista SFRJ«, br. 43/68).

## 7. Uljanje kože za donove

## Član 43.

Pri prskanju krupna, vrata i okrajine uljima pomoću pištolja u zatvorenoj prostoriji, mora se osigurati efikasna ventilacija na radnim mjestima. Uređaji za prskanje i uređaji za ventilaciju moraju se protupožarnim mjerama osigurati protiv paljenja i eksplozije raspršenih para i plinova ulja.

## Član 44.

Pod radnog mjesta radnika koji vrši uljanje kože mora se osigurati protiv klizanja i nečistoće. Radno mjesto i prostorija moraju se češće prati toplom vodom i sredstvima za odmašćivanje.

## 8. Kuhanje laka, masti i sl.

## Član 45.

Kuhanje laka, masti i sl. mora se vršiti u zasebnoj prostoriji u kojoj je osigurana dobra ventilacija.

Kotlovi za kuhanje laka, masti i sl. moraju imati poklopce koji se mogu lako i dobro zatvoriti pri izbijanju požara.

Iznad kotlova za kuhanje laka, masti i sl. moraju biti postavljeni skupljači ventilacionih uređaja za odsisavanje para i plinova.

Prostorija iz stava 1. ovog člana mora imati sredstva za efikasno gašenje požara u začetku (aparati za gašenje, pijesak i dr.).

#### Član 46.

Rastapanje i redukcija kromne otopine mora se vršiti u zasebnoj prostoriji odnosno na otvorenom prostoru dovoljno udaljenom od drugih radnih mjesta i radnih prostorija.

Zasebna prostorija iz stava 1. ovog člana mora biti velika i mora imati uređaj za efikasnu ventilaciju.

Posude u kojima se kuha kromna otopina u zatvorenim prostorijama treba, po pravilu, da imaju mehaničke mješalice.

#### Član 47.

Posude u kojima se vrši rastapanje i redukcija kromne otopine moraju biti od materijala otpornog na kiseline (poolovljene posude i sl.).

### 9. Rad s kemijskim sredstvima

#### Član 48.

Rad s kemijskim sredstvima na luženju, nagrizanju, skidanju dlake, štavljenju i drugim sličnim tehnološkim operacijama obrade kože, vrši se prema uputstvima proizvođača odnosnih sredstava, ako ovim pravilnikom nije drukčije određeno.

#### Član 49.

Lakozapaljive, eksplozivne, otrovne i jetke tvari koje se upotrebljavaju pri obradi kože ne smiju se uskladištavati u radnim prostorijama. Uskladištavanje takvih tvari vrši se u podesnim sudovima koji se drže u zaključanim posebnim prostorijama.

#### Član 50.

Lakozapaljive, eksplozivne, otrovne i jetke tvari smiju se izdavati u količinama koje su potrebne za tekuće odnosno redovno vršenje posla, i to samo osobi koja poznaje opasnosti pri rukovanju s odnosnom tvari.

### 10. Strojevi za završnu obradu kože

#### Član 51.

Strojevi s valjcima za struganje mesine i lica kože (blanširanje, izravnavanje nabora, poliranje, četkanje, lomljenje, glačanje, bojenje, istezanje, sušenje, češljanje i suho čišćenje krzna i sl.) moraju biti konstruirani odnosno zaštićeni tako da ruka radnika ne može biti zahvaćena rotirajućim valjcima, noževima i drugim pokretnim dijelovima strojeva. Valjci strojeva treba da su oklopljeni odnosno pokriveni ili opremljeni odgovarajućom vrstom zaštite (zaštitnom mrežom, zaštitnim branikom, dovoljno dugačkim stolom za ulaganje i dr.).

#### Član 52.

Strojevi za završnu obradu kože na kojima istovremeno rade dva radnika moraju imati sigurnosni uređaj za puštanje u rad kojim upravljaju oba radnika tako da bez njihovog istovremenog posredstva stroj se ne može staviti u pogon.

Radnici moraju prije početka rada ispitati funkcioniranje zaštitne naprave na takvim strojevima.

#### Član 53.

Strojevi za blanširanje, brušenje, četkanje kože i drugi strojevi koji pri radu stvaraju prašinu, moraju imati posebni uređaj za odsisavanje nastale prašine.

Motori, sklopke i drugi električni uređaji na strojevima iz stava 1. ovog člana moraju biti zaštićeni od prodiranja prašine, odnosno moraju biti postavljeni izvan prostora koji je ugrožen od zapaljive odnosno eksplozivne prašine.

#### Član 54.

Za vrijeme brušenja noža mora se na strojevima za blanširanje isključiti rad uređaja za odsisavanje prašine zbog opasnosti od požara.

#### Član 55.

U blizini strojeva za blanširanje, brušenje ili četkanje kože moraju biti postavljeni aparati za gašenje požara, posuda s pijeskom ili vodom i sl.

### 11. Glačala i preše

#### Član 56.

Radno mjesto na ručnom glačanju kože mora se, radi zaštite od prekomjerne topline, na pogodan način prirodnim ili umjetnim putem provjetravati.

#### Član 57.

Preše za glačanje kože koje rade na hidraulični pritisak ili preše za glačanje s valjcima na posmik moraju imati u prostoru glačanja uređaje za zaštitu prstiju radnika.

#### Član 58.

Uređaj za prekid rada hidraulične preše mora biti izveden tako da ga, po potrebi, može aktivirati bilo koji od oba poslužioaca, i to neovisno jedan od drugog.

#### Član 59.

Na radnom mjestu kod preša za glačanje kože mora stajati na raspolaganju odgovarajući pomoćni alat za rasprostiranje kože prije glačanja (motka i sl.).

#### Član 60.

Radi zaštite poslužioaca od prekomjerne topline koju zrači preša za glačanje kože, moraju se primijeniti mjere zaštite predviđene Pravilnikom o općim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima.

### 12. Bojenje i lakiranje kože

#### Član 61.

Prostorije u kojima se vrši bojenje i lakiranje kože i krzna ručnim putem pomoću četaka ili umakanjem u otopine boja s lako isparljivim rastvaračima (acetonom, etil-acetatom, amil-acetatom i dr.), moraju imati uređaje za efikasno provjetravanje.

Mjesta na kojima se radnici zadržavaju pri bojenju kože i krzna umakanjem u posude s otopinom boja treba odrediti tako da radnici budu što bolje zaštićeni od štetnog djelovanja plinova i para.

## Član 62.

Strojevi za mehaničko bojenje i lakiranje kože i krzna moraju biti priključeni na poseban uređaj za usisavanje plinova i para i njihovo bezopasno odvođenje izvan radne prostorije na mjesta s kojih se ne mogu ponovo vraćati u prostoriju.

Odvođenje plinova i para iz stava 1. ovog člana u dimne kanale na koje su priključene peći, zabranjeno je.

## Član 63.

Bojenje i lakiranje kože prskanjem lakozapaljivih boja mora se vršiti u posebnim prostorijama, i to u posebnim kabinama za prskanje koje imaju uređaje s jakim učinkom usisivanja i odvođenja plinova i para.

Kabine za bojenje i lakiranje kože prskanjem i uređaji u njima, moraju biti izgrađeni od nezapaljivog materijala.

## Član 64.

Električna instalacija, uređaji i aparati u prostorijama za bojenje i lakiranje iz čl. 61. do 63. ovog pravilnika moraju biti izgrađeni u skladu s Propisima o električnim postrojenjima na nadzemnim mjestima ugroženim od eksplozivnih smjesa (Dodatak »Službenog lista SFRJ«, br. 18/67).

Svi metalni dijelovi kabina za lakiranje kože prskanjem moraju biti propisno uzemljeni.

## Član 65.

U prostorijama za bojenje i lakiranje kože, osim mjera predviđenih u članu 64. ovog pravilnika, moraju se poduzeti i odgovarajuće mjere protupožarne zaštite predviđene važećim propisima za rad u prostorijama s lakozapaljivim materijalima.

U prostorijama za bojenje i lakiranje kože moraju se u blizini radnih mjesta stalno nalaziti ispravna sredstva za gašenje požara u začetku (aparati za gašenje, sudovi s pijeskom ili vodom i sl.).

## Član 66.

Naslage prosutih boja i lakova u prostorijama iz člana 65. ovog pravilnika, kao i ostaci ili talozi boja i lakova u sudovima i rezervoarima u kojima se oni čuvaju, moraju se svakodnevno uklanjati. Tekstilne krpe za brisanje i čišćenje četaka ili obojenih površina moraju se nakon upotrebe baciti u posebnu metalnu posudu s poklopcem, smještenu na sigurnom mjestu. Ovu posudu treba svakodnevno prazniti a krpe baciti u otpad ili izgorjeti da ne bi došlo do samozapaljenja krpa u posudi.

Čuvanje nitrolakova i uljanih boja u zajedničkoj prostoriji nije dopušteno.

## Član 67.

Na radnim mjestima na kojima je vršenje poslova naročito opasno po život i zdravlje radnika (npr. bojenje i lakiranje lakozapaljivim tvarima, kuhanje masti i lakova, odmaščivanje benzinom i drugim lakozapaljivim i po zdravlje štetnim tvarima), moraju se, na vidnom mjestu, istaći izvodi iz općeg akta radne organizacije o sigurnosti pri radu na takvim mjestima.

## 13. Sredstva osobne zaštite na radu i osobna zaštitna oprema

## Član 68.

Radnicima koji vrše tehnološke operacije i radove iz člana 2. ovog pravilnika, ovisno o vrsti štetnog djelovanja pojedinih tvari i radova, daju se na korištenje potrebna sredstva osobne zaštite i osobna zaštitna oprema u skladu s odredbama Pravilnika o sredstvima osobne zaštite na radu i osobnoj zaštitnoj opremi (»Službeni list SFRJ«, br. 35/69).

## Član 69.

Zaštitna odjeća radnika koji rade sa sirovim kožama mora se redovno prati a najmanje jedanput tjedno, i po potrebi dezinficirati.

Zabranjeno je da zaposlene osobe zaštitnu odjeću odnose kući na pranje ili da izlaze iz kruga radne organizacije odjeveni u zaštitnu odjeću.

## Član 70.

Radnici koji rade sa sirovima kožama moraju prije ulaska u prostoriju za uzimanje hrane skinuti zaštitnu odjeću, a ruke dobro oprati toplom vodom, sapunom i dezinfekcionim sredstvom.

## 14. Zajedničke odredbe

## Član 71.

Radnici koji pri radu dolaze u neposredni dodir sa sirovim kožama moraju, prije stupanja na rad, upoznati opasnosti od zaraza koje mogu prouzrokovati sirove kože.

## Član 72.

Radnici koji imaju bilo kakve otvorene ozljede, a naročito na vratu, licu i rukama, ne smiju se raspoređivati na radna mjesta na kojima bi ozlijeđeno mjesto moglo doći u dodir sa sirovim kožama.

## III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

## Član 73.

Ako provođenje mjera i normativa zaštite propisanih ovim pravilnikom za postojeće građevinske objekte zahtijeva veća ili posebna investiciona ulaganja, za usklađivanje takvih građevinskih objekata s mjerama i normativima zaštite propisanim ovim pravilnikom vrijedi odredba člana 82. stav 2. Pravilnika o općim mjerama i normativima zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije.

## Član 74.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o higijenskim tehničkim mjerama pri radu na preradi koža (kožare) — (»Službeni list FNRJ«, br. 98/47).

## Član 75.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom listu SFRJ«.

Br. 396/1-6  
Beograd, 17. rujna 1970.

Predsjednik  
Saveznog savjeta za rad,  
Anton Polajnar, v. r.

Po izvršenom sravnjenju s izvornim tekstom utvrđeno je da se u tekstu Odluke o izmjenama Odluke o određivanju robe čiji je izvoz i uvoz reguliran, objavljenom u »Službenom listu SFRJ«, br. 45/70, potkrala niže navedena pogreška, te se daje

### ISPRAVAK

#### ODLUKE O IZMJENAMA ODLUKE O ODREĐIVANJU ROBE ČIJI JE IZVOZ I UVOZ REGULIRAN

U tački 2. na kraju treba dodati zarez i riječi: »a primjenjivat će se na poslove koji se zaključie i prijave banci od tog dana«.

Iz Saveznog izvršnog vijeća, Beograd, 21. listopada 1970.

### UKAZI

Predsjednik Republike, na osnovi člana 217. stav 1. tačka 3. Ustava, na prijedlog državnog sekretara za vanjske poslove, donosi

#### UKAZ

**O OPOZIVU S DUŽNOSTI IZVANREDNOG I OPUNOMOĆENOG AMBASADORA SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE U REPUBLICI SOMALIJI I O POSTAVLJENJU IZVANREDNOG I OPUNOMOĆENOG AMBASADORA SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE U REPUBLICI SOMALIJI**

##### I

Opoziva se

Živko Jošilo s dužnosti izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u Republici Somaliji.

##### II

Postavlja se

Siniša Košutić, dosadašnji pomoćnik načelnika Uprave za kadrovske poslove u Državnom sekretarijatu za vanjske poslove, za izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u Republici Somaliji.

##### III

Državni sekretar za vanjske poslove izvršit će ovaj ukaz.

##### IV

Ovaj ukaz stupa na snagu odmah.

U. br. 20

Beograd, 15. listopada 1970.

Predsjednik Republike,  
Josip Broz Tito, v. r.

Predsjednik Republike, na osnovi člana 217. stav 1. tačka 3. Ustava, na prijedlog državnog sekretara za vanjske poslove, donosi

#### UKAZ

**O POSTAVLJENJU IZVANREDNOG I OPUNOMOĆENOG AMBASADORA SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE U REPUBLICI BOTSWANE**

##### I

Postavlja se

Kemal Sejfula, izvanredni i opunomoćeni ambasador Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u Republici Zambiji, za izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u Republici Botswane, sa sjedištem u Lusaki.

##### II

Državni sekretar za vanjske poslove izvršit će ovaj ukaz.

##### III

Ovaj ukaz stupa na snagu odmah.

U. br. 21

Beograd, 15. listopada 1970.

Predsjednik Republike,  
Josip Broz Tito, v. r.

Predsjednik Republike, na osnovi člana 217. stav 1. tačka 3. Ustava, na prijedlog državnog sekretara za vanjske poslove, donosi

#### UKAZ

**O OPOZIVU S DUŽNOSTI IZVANREDNOG I OPUNOMOĆENOG AMBASADORA SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE U NARODNOJ REPUBLICI POLJSKOJ I O POSTAVLJENJU IZVANREDNOG I OPUNOMOĆENOG AMBASADORA SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE U NARODNOJ REPUBLICI POLJSKOJ**

##### I

Opoziva se

Arsa Milatović s dužnosti izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u Narodnoj Republici Poljskoj.

##### II

Postavlja se

Vlado Maleski, dosadašnji predsjednik Komisije za kulturne veze s inozemstvom u Sobranju SR Make-donije, za izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u Narodnoj Republici Poljskoj.